No. 194. 1835.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- en Wetenschappelijk COURANT, Blad.

Zondag en Maandag 16 en 17 Augustus.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Turkije. — De belgische berigten leveren weinig belangrijks. De kamer van afgevaardigden zit de discussie over het hooger onderwijs voort. Eene poging der zoogenaamde liberalen, die het *Dumortier* aan 't hoofd, om de kosten dier inrigtingen geheel ten laste van de bevoorregte steden te brengen, is niet volkomen gelukt.

De teruggave voor de zoogenaamde *banque foncière*, die in bijzondere handen van den heer *Rothschild* moet worden overgezet, heeft weinig buitengewoon bijval gevonden. Het kapitaal dat men te Brussel wilde bijeen brengen, bedroeg vier millioenen franken, en er werd gisteren binnen weinige uren voor 270 millioenen getekend.

— Te Antwerpen waren heden (14 *Augustus*) genoteerd: Belg. 100; O. Metall. 102⅝; 5o. *Goubhard* 37; perpet. 37½ à 38; Cortes 34¼ à 33½; Uitgest. 16 à 15¾; Nap. renten 92; Stieb. 93⅛; Rom. L. 99¼; Id. te Antw. 97¼; Braz. 85.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12den Augustus.

Het rapport der commissie over het ontwerp van wet, waarbij de ongelijkheid voor de boven van zeelen zoude worden gewijzigd, is gehoord in den geest van het bestuur gesteld. De bepaling, dat de beklaagden voortaan, zonder vooraf in staat van beschuldiging te worden gesteld, door het publiek ministerie kunnen worden gedagvaard, werd door den rapporteur aangeprezen als een middel om den loop der justitie te bespoedigen, zonder aan de beklaagden den gewigtigen waarborg te ontnemen; terwijl die wanbij werd aangetoond dat men de noods buiten tegenwoordigheid van de beschuldigden die debatten kan sluiten, en tot het vonnis overgaan, als zoo door den geest van opposition noodzakelijke wijziging werd voorgedragen. Behoudens eenige veranderingen van redactie, wenschte dus de commissie dat het ontwerp geheel mogt worden aangenomen.

Het rapport door den heer *Parant* over de wet, rakende de instelling der gezworenen, voorgelezen, was mede grootendeels eene verdediging van het ministerieel ontwerp, inzonders ten aanzien van de bepalingen, dat eene meerderheid van zeven tegen vijf stemmen voldoende zoude zijn om te veroordeelen, en dat de gezworenen, uit het geheim zullen stemmen. Om ten aanzien van dit laatste punt de beklaagden te waarborgen, dat zij niet bij vergissing zouden worden gecondamneerd, werden er bij de commissie onderscheidene voorstellen gedaan, onder anderen dat men de stemmen met besloten briefjes, waarop het antwoord duidelijk moest worden uitgedrukt, of wel bij ballotage met zwarte en witte boonen zoude opnemen. Ten slotte echter was de commissie van oordeel, dat elk dezer middelen aan gewigtige bedenkingen was onderworpen, en zij meende uit dien hoofde te moeten voorstellen, dat men de regeling van dit punt aan het gouvernement bij ordonnantie zoude overlaten. Door een aantal leden der kamer is dit voorstel met blijkbaar misnoegen aangehoord. De eenige belangrijke wijziging, die men voorts bij het rapport noodzakelijk achtte, betrof de bepaling, dat de misdadigers, die tot de straf der deportatie zijn veroordeeld, in een huis van detentie buiten het continentaal grondgebied, dat is, in een der kolonien, zouden mogen worden opgesloten. Daar die bepaling aan het bestuur de magt schenkt te beslissen, om naar willekeur de genoemde veroordeelden hetzij binnen, hetzij buitenslands op te sluiten, stelde men voor, dat de regters, die de straf zouden opleggen, daarom trent mogten beslissen.

Nadat deze beide rapporten werden uitgebragt, zijn door den minister van binnenlandsche zaken, in de zitting van gisteren, twee ontwerpen van wet ter tafel gebragt, waarbij aan degenen, die bij den aanslag van den 28sten Julij zijn gekwetst, een jaargeld zou worden toegelegd, en voorts een krediet van driemaal honderdduizend franken zou worden geopend, om de buitengewone uitgaven der begrafenis-plegtigheid en meerdere te bestrijden.

Het rapport der commissie over de wet op de drukpers zal, volgens het *Journal des Débats*, niet voor maandag den 17den dezer worden uitgebragt.

Het *Journal de Paris* komt andermaal op de kwestie terug, of de aanslag tegen het leven des koninga, dan de republikeinsche, dan wel aan de legitimistische partij, moet worden toegeschreven. Volgens het ministerieel dagblad kan zulks geen twijfel lijden, en wel inzonderheidelijk, omdat alle de tot nu in deze zaak betrokken personen tot de werkzaamste afdeelingen van de maatschappij der *Regten van den mensch* behoorden.

— De Sardinische gezant heeft gisteren den Koning, in naam van zijnen Souverein, plegtstatig met het behoud van zijn leven geluk gewenscht.

— Men wil dat de ministers bij de plegtige lijkdienst in de hoofdkerk eene zonderlinge rekening hebben gemaakt. Volgens het programma waren de plaatsen aan de rechter- en linkerhand des Konings, voor de vreemde gezanten, de leden van het ministerie en de maarschalken bestemd, waar achter dan de beide kamers zouden zitting nemen. De HH. *Pasquier* en *Dupin* hebben zich echter met die schikking, welke tegen alle regelen van étiquette strijdde, niet vereenigd, maar zijn met de aanwezige pairs en afgevaardigden tot de voorste plaatsen doorgedrongen, die aldus waren ingenomen, toen de ministers en maarschalken de kerk binnen kwamen.

— Van de Spaansche grenzen schrijft men dat de beide legers steeds in de omstreken van Victoria en Estella tegenover elkaar staan. Men wil dat *Cordova* van het gouvernement in last heeft, niets beslissends te ondernemen, alvorens de Fransche en Engelsche hulpbenden zich met hem hebben vereenigd. Het hoofdkwartier van den *Carlos* schijnt te Villaréal gevestigd, en zijne troepen houden nog immer Puente de la Reyna geblokkeerd. Men wil dat *Eraso* op het uiterste ligt.

Uit Katalonien heeft men niets naders vernomen, dan dat ook de bevolking van Martorel en Sabadel de geestelijken uit haar midden heeft verjaagd, en de kloosters geplunderd. De generaal *Llander*, die thans even zoo sterk gehaat, als vroeger geacht, is, schijnt zijn ontslag te hebben gevraagd.

— Ter beurze waren heden (12 *Augustus*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 109; op tijd 109,10; 5 pCt. kont. 78,60; op tijd 78,40; Nap. renten kont. 97,65; op tijd 97,20; 3o. Perpet. 5 pCt. 37¼; 5 pCt. 28¼; Cortes 37; Coupons 19¼; Obligatiën 25½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den Augustus.

Uit Koppenhagen wordt gemeld, dat aldaar op den 4den Augusts de Nederlandsche oorlogsbrik *Panter*, kapit.-luitenant *A. C. Edeling*, van Petersburg terugkomende, is voorbijgezeild.

— De kroonprins van Zweden en Noorwegen is den 31sten Julij met zijn gezin aan boord eener stoomboot te Christiania gearriveerd.

— Uit Freiburg wordt dd. 6 dezer het navolgende gemeld:

„Van verschillende oorden des lands ontvangen wij berigten omtrent de zeldzame vruchtbaarheid der druiven in dit jaar. Zoo schrijft men bijv. van de Bodenzee, dat in eenen tuin te Radolfzell een drijarige wijngaard staat, die 223 druiventrossen vertoont, waarvan vele eenen voet en verscheiden andere 5 a 6 duim lang zijn. Een andere zesjarige druivenboom prijkt met 700 trossen. Deze buitengewone rijkdom van het tegenwoordige, gelijk mede de groote voorraad wijn van het jongstverloopen jaar doet dan ook den prijs van het vaatwerk op eene ongelooflijke wijze in de hoogte gaan. In eene publieke verkooping werd bijv. heden 6 fl. per aam betaald, en acht men zich gelukkig wanneer hetzelve voor 5 fl. of 5 fl. 30 kr. te verkrijgen is. Intusschen hopen wij op eenen starken aftrek naar Wurtemberg. Reeds op den 28sten julij werd de eerste lading Oberlander wijn te Ballrechten ingescheept om naar eenen der tolverboodstaten te worden verzonden."

— In een door den heer *Borrego* te Parijs uitgegeven werk over de Spaansche schuld, worden de inkomsten van Spanje jaarlijks op 450,000,000 realen geschat, de behoefte tot dekking der uitgaven, waaronder het amortisatie-fonds voor de staatsschulden, beloopt daarentegen 600,000,000 realen en het bedrag van de geheele op het laatst van 1833 gevestigde en niet gevestigde staatsschuld 27,908,308,892 realen, waarvan het kapitaal der intrestgevende schuld op 15,864,475,611 realen en de hiervan te betalen loopende en achterstallige intressen op 704,346,175 realen wordt berekend. Het gezamenlijk bedrag der hieronder begrepen, sedert het jaar 1833 door de koninklijke regering [illegible] Koningen wordt op 2,650,266,666 realen kapitaal en 122,[illegible] realen intressen geschat. Deze verbazend groote schuld, [illegible] onder drucht, sproit voornamelijk voort uit de regering der drie laatste koningen, *Karel III*, *Karel IV* en *Ferdinand VII*. Bij het overlijden van *Ferdinand VI* bestond de staatsschuld slechts uit 1,260,521,565 realen. Tijdens het overlijden van *Karel III* was

zij, ten gevolge van den oorlog tegen Engeland, alreeds tot 2,640,000,000 realen aangegroeid. De oorlog tegen Frankrijk bij de eerste coalitie onder *Karel IV* koste Spanje 4,760,000,000, en die welke gezamenlijk met Frankrijk tegen Engeland is gevoerd 4,268,007,263 realen. De gevolgen van dezen oorlog, benevens met de overigens slechte huishouding van *Karel IV* vermeerderden de publieke schuld onder zijne regering met [illegible] realen. Daarbij kwam nog eene nieuwe schuld van [illegible] realen gedurende het tijdvak der eerste restauratie [illegible] tot 1820, waarbij onder de constitutionele regering [illegible] realen zich voegden. Deze laatste som maakte onder de tegenwoordige regering geheel alleen de loopende schuld van Spanje uit, en was ten minste de eenige, waarvan de interessen ten laste kwamen van den staat, want de vroegere schuld werd door nationale goederen betaald. Bij de tweede restauratie werden deze goederen weder aan de bezittingen van den staat getrokken en deels aan de geestelijkheid teruggegeven, wordende alzoo de koopers zonder schadeloosstelling van hun eigendom beroofd."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den Augustus.

Onder dagteekening van 6 dezer wordt uit Berlijn gemeld, dat de koning dezer dagen te voren de naar Kalisch bestemde Pruissische troepen heeft in oogenschouw genomen. Het geheel leverde een prachtig schouwspel op en ward door verscheiden vreemde hooge militairen bijgewoond, onder anderen door den luitenant-generaal *Suchosanet*, die bij Varna het regter been verloren heeft.

De koning vertrekt den 16den of 19den dezer naar het slot Erdmannsdorf nabij Hirschberg, alwaar de eerste zamenkomst met de keizerlijke familie zal plaats hebben. Te Töplitz zullen de vorstelijke personaadjen niet den 18den September maar eenige dagen later aankomen. De van wege keizer *Ferdinand* ontvangen uitnoodiging luidt tegen den 27sten September.

Sedert eenigen tijd houdt eene commissie te Berlijn zich onledig met het plan om eene kustflotilje tot stand te brengen, welke in tijd van oorlog zou dienen ter bescherming van de haven-plaatsen in de Oostzee en der gemeenschap onderling; dezelve zoude voorzeker bestaan uit kanonneerbooten en andere lichte vaartuigen.

— De Kroonprins van Pruissen die met zijne gemalin in het begin dezer maand te Tegernsee is aangekomen, zou den 16den de reis aan daar naar Berlijn over München voortzetten. De Kroonprinses zou nog eenigen tijd te Tegernsee verblijven.

— Te aan berigt uit Weenen, van den 5den Augustus, komt het volgende voor: » Sommige Fransche dagbladen stellen de erkenning van don *Carlos* van wege het Oostelijke bondgenootschap als zeker. Dit is klaarblijkelijk overdreven. Dat de Spaansche aangelegenheden een onderwerp van overleggingen, tijdens de bijeenkomst der monarchen, zullen uitmaken, is wel niet twijfelachtig, doch een bepaald besluit zal er in de tegenwoordige omstandigheden wel niet genomen worden. Behalve de vernieuwing der alliantie en persoonlijke vriendschap, zullen de monarchen zich waarschijnlijk slechts met elkanderen verstaan, hoe in zekere gegevene omstandigheden het spoedigst gemeenschappelijk te handelen, en daarin zal men toch wel geen oorzaak tot bekommering, maar integendeel van lofwaardige voorzigtigheid waarnemen. Hun wensch is stellig geen ander dan algemeene rust en Europische vrede."

— Uit Weenen schrijft men van den 5den dezer, dat de Keizer, die in de laatste dagen der vorige week aan zijne gewone ongesteldheid weder was aangetast geworden, zich weder hersteld bevond, en den volgenden dag den turkschen gezant zou ontvangen. Het was thans stellig dat ook de aartshertog *Ferdinand van Este* zich niet naar Kalisch begeven, maar binnen korten tijd aldaar zou verbergen zou terugkeren. Van eene schorsing der hongaarsche landdag hoorde men niets meer; men geloofde dat dezelve onbepaald der omstandigheden veeleer verbonden zou worden. — De jongste brieven uit Konstantinopel bragten geen nieuws van belang mede. De pest maakte weinig vorderingen, en was de bezorgdheid voor dezelve verdwenen, ofschoon er dagelijks nog 4 tot 5 gevallen zich openbaarden. In Smyrna was in de laatste zeven dagen geen nieuw peilgeval voorgekomen. Ook in Cavalla en Mogelia was de ziekte afnemende.

Volgens de jongste berigten uit Bucharest, had de divan aldaarte onderscheiden schietstellige palen, te dienste van den bespoder, als de koren van dezelfs zelfst te Konstantinopel [illegible] de civile lijst bewilligd. — De russische consul-generaal *von Ruckmann* was in Bucharest aangekomen en van daar naar Silistria vertrokken, om vervolgens *Miloisch* op dezelfs reis naar Konstantinopel te vergezellen. — De stoomhootvaart op den benden Donau en de zwarte zee word in Walachye veel bevat; men vleide zich dat 600 [illegible] per week [illegible] dat en het verkeer hier gewesten den aanvang in [illegible] hebben.

— Te Weenen waren den 6den Augustus gespeeld: Metall. 102; 5 pct. 96; Bankactien 1329.

ENGELAND.

LONDEN, den 12den Augustus.

Nadat de lord maire dezer hoofdstad niet slechts andermaal zijne toestemming had geweigerd, tot het houden eener openlijke zamenkomst, ten behoeve der [illegible] plakkaten, bij welke de inwoners tot zulke soodanige bijeenkomst te gaan, werden opgeroepen, door de politie had doen afrukken, [illegible] eene commissie uit zijnen magistraat van dit werk bij zijn opvolger vervoegd, om hem, op hoogen toon, rekenschap wegens zijn gedrag af te vragen. Vooral hebben de heeren *Wi-*, *Lo-* en *Wilson* dien magistraatspersoon met verwijten overladen, die hun niets schuldig bleef, maar hen in het aangezigt wierp dat zij oproermakers waren, die de stad in rep en roer wilden brengen, hetwelk hij beletten zou, zoo lang hem eenig gezag overbleef. Ten slotte heeft hij de borden terug doen geven, waarop de plakkaten waren gehecht geweest, maar met bijvoeging, dat de eerste die ze op nieuw durfde ten toon stellen in verzekering zou gebragt worden, waarop *Wire* hernam, dat hij hem dit zulks bestond openlijk dacht te vervolgen.

— Gisteren is in het Hoogerhuis het nieuwe wetsontwerp op de huwelijken der Roomsch-Catholijken in Ierland met twee en vaartig tegen zestien stemmen verworpen, niet omdat de oppositie ontkende dat ook te dien opzigte verbeterde instellingen wenschelijk waren, maar hoofdzakelijk op grond dat daardoor het gezag der geestelijken van die gezindheid aanmerkelijk zou worden uitgebreid, hetwelk de meerderheid, vooral in dezen oogenblik, zeer gevaarlijk achtte. De bisschop van Londen hield het voor raadzamer, dat men tegen eene volgende zitting op eene algemeene herziening der landswetten op de huwelijkszaken bedacht zou zijn, dan dat dit aangelegen onderwerp dus slaafwijze werd afgedaan.

In de zitting van het Lagerhuis van den 10den werden door den heer *Price* van den minister van buitenlandsche zaken eenige inlichtingen gevraagd ten aanzien van 153 Spanjaarden, die op last van het Madridsche gouvernement te Barcelona werden ingescheept, om, zoo men voorgaf, naar de Havanah te worden overgebragt, doch die de manschap van het vaartuig hadden overweldigd en te Gibraltar zijn binnen gelopen. De heer *Price* wenschte te weten of men deze ongelukkigen aan het Spaansch gouvernement zoude uitleveren, en verklaarde in hun lot des te meer belang te stellen, omdat hij vernomen had, dat ongeveer omtrent denzelfden tijd in de omstreken van Tanger eenige twee dap twee gebonden lijken waren aangespoeld, blijkbaar van Europeanen, welke omstandigheid aan een vroeger wel eens gebezigd middel herinnerde, om zich van personen te ontdoen, die niet naar wensch door den regter konden worden gevonnisd. Lord *Palmerston* heeft de beide daadzaken erkend, doch daarbij gevoegd dat het Spaansch bestuur het hemijs had geleverd, dat de genoemde Spanjaarden bij een behoorlijk regterlijk vonnis waren veroordeeld om naar de kolonien te worden overgebragt, doch dat niettemin het Engelsch gouvernement, aan dezelfs beginselen getrouw, de uitlevering konde weigeren.

In dezelfde zitting heeft het Lagerhuis op voorstel van den Heer *Hume*, met 185 tegen 40 stemmen besloten, dat er eene aanklagt zou worden ingediend wegens het bestuur, den aard en voortgang der Oranje-loges onder de manschappen van het leger. Een amendement van den heer *Towse*, om voor 't minst uit dit besluit eenige woorden te laten, die meer bijzonder het gedrag van den Hertog *van Cumberland* betroffen, werd verworpen, omdat de meerderheid zag het strijden van gevoelen was, dat de hooge rang van den hertog, gevoegd bij de mogelijkheid, dat hij eenmaal den troon zou beklimmen, de vereenigingen van die vereenigingen van welke hij het hoofd was, raadzamer maakte.

Gisteren avond heeft de heer *Robinson* aan lord *Palmerston*, als minister van buitenlandsche zaken, opheldering gevraagd omtrent de officiele bron van het Portugeesche Gouvernement, waarbij het kennis geeft van zijn besluit, om het handels-traktaat tusschen de beide landen met den laatsten Januarij 1836 buiten werking te stellen. De minister antwoordde, dat het bestuur, uitgaande met die note, de verzekering van genoemde regering had ontvangen, dat zij gereed was tot het openen van onderhandelingen ter sluiting van een nieuw traktaat, hetwelk veel voordeliger voor Engeland wezen zou dan het nu bestaande.

FRANKRIJK; JULIJ 1835.

Zoo van de eene zijde de verfoeijelijke aanslag op het leven van der Franschen koning algemeen de meeste verontwaardiging moest doen ontstaan, diepen afkeer inboezemen voor elke dergelijke vandaad, maar tevens dankbaarheid opwekken jegens de Voorzienigheid, welke door eene onverwachte redding het woelzieke Frankrijk niet tweemaal beroofd te worden van diep persoon, op wien de verwachtingen tot behoud van eene [illegible] en

der maatschappelijke orde door bijna geheel Europa waren gevestigd geworden, als op het éénige steunpunt, 't welk sedert 1830 die Staat aanbood; - eveneens is het ook niet minder waar, dat de inwendige toestand van Frankrijk allezins stof oplevert voor ernstige overwegingen, en alles aldaar aanduidt, dat of eene volkomene oplossing van den Staat, zóó als die thans is ingerigt, of eene verwandeling van den wankelenden toestand in eene volstrekte dwingelandij aldaar aanstaande is. — Onverschillig WIE REGEERT; of hij zich geplaatst ziet aan het hoofd eener Natie, of van eene de Natie verbeeldende en vertegenwoordigende partij; - onverschillig langs welke wegen, of door welke middelen hij, die het roer van Staat in handen heeft, zich een dergelijk gezag heeft weten te bezorgen; - onverschillig of hij, die de kroon draagt, door kracht van geweld zich die heeft opgezet, of wel zich die heeft laten opzetten door eene magtige partij; - onverschillig of hij die kroon heeft erlangd door erfelijke regten, dan wel, gebruik makende van listige vonden, een hem in anderer belang toevertrouwd pand zich-zelven heeft weten toe te eigenen; - altijd blijft de aanslag op het leven van eenen koning eene afschuwelijke en gedrochtelijke misdaad; omdat niet slechts den persoon, die de kroon draagt, maar den kroon zelve en harer onschendbare waardigheid geweld wordt aangedaan. — Hoe wij dan ook naar onze beginselen, aangaande het Regt eener erfelijke en onschendbare waardigheid van het Fransche Koningschap, ingesteld na de Julij-omwenteling, denken mogen, als hebbende men den Luitenant-Generaal des Koningrijks weten te bewegen, om zich op den 7den Augustus eene kroon toe te eigenen; welke aan den minderjarigen HENDRIK V VAN BOURBON van regtswege toekomt; - al is het, dat wij, *naar die beginselen*, in den huidigen Koning der Franschen, LODEWIJK PHILIPPUS den regtmatigen, wettigen Koning van Frankrijk, niet kunnen noch mogen erkennen; zóó blijft het niet te min even-eens waar, dat Europa dien Vorst als der Franschen Opperhoofd en Koning heeft erkend, en verpligt was dien te erkennen, tenzij het, sedert 1830, alle betrekkingen met dat land had willen afsnijden. Die erkentenis schaadt noch baat echter aan het beginsel niet, dat daardoor niet kan verkort worden, al wordt het niet pageteefd. Het laat zich echter zeer goed begrijpen, waarom LODEWIJK PHILIPPUS is erkend geworden; eene ernstige bepeinzing der gebeurtenissen in 1830 in Europa, vooral van den toestand, waarin de groote mogendheden zoo afzonderlijk als tot elkander zich bevonden, ook in verband tot de innerlijke gesteldheid zelve van Frankrijk, zal dat waarom gemakkelijk oplossen. Dit behoeft dus niet uiteengezet of op nieuw opgesomd te worden.....

Als men dan zich herinnert, wat sedert de Julij-omwenteling al in Frankrijk is voorgevallen; welke pogingen er gedaan zijn, en om het in 1830 opgerigte stamhuis te doen vallen, en om het oude stamhuis weder te herstellen, en ook wel om, beide weg te nemen, door den monarchalen staat in eene republiek te willen herschepppen; - als men en aanschouwer houdt, welke ongelooflijke krachtinspanning er is noodig geweest, zoo door strenge wetten als door bloedige gevechten, om aan de Natie te herinneren, dat zij, kort te voren, vrijwillig dat nieuwe stamhuis had verheven tot den koninklijken stand, en daaraan alles had toebetrouwd; - als men dan indenkt, hoe scherp en hoe menigvuldig die strafwetten zijn ten uitvoer gelegd geworden; hoe of alle voorijds ondermijnde leerstelsels en geloochende begrippen, en alle als onregtmatige dwangmaatregelen uitgekreten bevelen van het Hoog Bestuur vóór 1830, daarna zijn in het werk gesteld geworden en gebruikt, om het vrij verkoren Koningshuis in stand te houden, waartoe het beroep op de Declaratie van den 7 Augustus 1830 als grondslag van alles werd gelegd; - als men dan nog daarbij voegt de tegenwoordige worsteling van het Bestuur in het monsterproces, en de daarbij opgelegde [illegible] der landswetten; en de door het Openbaar Gezag gepredikte leer, *dat het Hof* [illegible] *is*; — wie zal dan niet, als hij dit alles indenkt, [illegible] het leven van LODEWIJK PHILIPS, eene weldaad der Voorzienigheid is geweest; welke het onrustige, woelzieke, verscheurde, door de driften dat verschillende partijen uiteengerukte Frankrijk niet heeft willen laten beroven van dat éénig steunpunt, 't welk hoe dan ook, - zekere orde en rust heeft weten te bewaren in dat land, en belet heeft, dat tot heden toe geen algemeene oorlog ons werelddeel heeft in vuur en vlam gezet. Dit beginsel van ORDE weegt zwaarder dan [illegible] over het Regt van Regeren; dat hooger beginsel te doen [illegible], is voorals nog, en het blijve de zegenrijke vrucht van het verijdelen van den moord op den Fransehen Koning, altoos lezen en herlezen met aandacht de redevoering van den Heer [illegible], en als men dan nog [illegible] falen kan van den treurigen, en hier langer verheelden, toestand van Frankrijk, maar ook tevens aan het onbeduidende van die zoo hoog opgevijzelde volkskenze, welke LODEWIJK PHILIPS ten troon riep; dan mogen wij het daglicht ontkennen in het middaguur. — Ook de voorgeslagene wetten, als maatregelen beschouwd tot handhaving van den troon van een door het volk gekozen Stamhuis, zullen de maat tevens aangeven, welke eigenaardige kracht en algemeenheid, en welke bestendigheid zij wil aan de declaratie van 7 Augustus mag toegekend worden. — In ons buitenaf zóó miskend en weinig geteld land, heeft de Koning dat alles hier noodig, om rustig te regeren; hier vindt hij steun en weerklank in de liefde der Natie, en liefde bewaakt Koning en Natie te gader.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Terwijl reeds sedert bijna tien jaren het overmalen; ook in dit Dagblad vermelde, *Schillerverein* zich bezighoudt met de oprigting van een nationaal gedenkteeken voor SCHILLER, te *Stuttgart*, heeft zich eensklaps te *Marbach*, SCHILLERS geboorteplaats, eene vereeniging gevormd, welke bijdragen verzoekt, om in die stad een eenvoudig gedenkteeken voor den grooten dichter op te rigten. De Stuttgarter Vereeniging heeft op deze uitnoodiging, in de Dagbladen hare verwondering te kennen gegeven, dat de Marbachers, die zoo weinig voor de nagedachtenis van SCHILLER hebben overgehad, dat zij het huis, waar hij geboren werd, nog heden ten dage voor een Kaaswinkel laten gebruiken, nu eensklaps voor dat ding moeite, dat er reeds zoovele jaren gewerkt en zooveel geld bijeengebragt is voor een nationaal gedenkteeken, en betoogt tevens het ongepaste, om zoodanig gedenkteeken te plaatsen in een onaanzienlijk en afgelegen stadje, in plaats van in de hoofdstad van *Wurtemberg*, waar SCHILLER zijnen geest ontwikkeld en het gewigtigste tijdvak zijns levens doorgebragt heeft. — De Koninklijke Akademie van algemeen nuttige Wetenschappen te *Erfurt* heeft, in hare vergadering van den 3 dezer, een eerprijs van twintig gouden Fredriksstukken uitgeloofd aan den schrijver, die voldoende zal beantwoorden, de navolgende prijsvraag: „*Is de klagte over de toenemende verarming en gebrek aan bestaanning in Duitschland gegrond? welke zijn de oorzaken van dat kwaad, en welke hulpmiddelen tot wegneming van hetzelve bestaan er?*" Men verlangt dat, bij de aanwijzing der hulpmiddelen, in het bijzonder de vraag beantwoord wordt: „*Of het stichten van armenkolonien, in den smaak dergene, die in de Nederlanden aanwezig zijn, ook voor Duitschland, bepaaldelijk voor het middelste gedeelte van Duitschland, raadzaam zij*" met aanwijzing van de middelen om dezelve daar te stellen, en van de inrigting, welke aan dezelve behoort gegeven te worden, opdat zij aan de belangen der landbouw- en staathuishoudkunde beantwoorden, en op de zedelijkheid en godsdienstige gezindheden der bewoners eene gunstige uitwerking hebben. De antwoorden op deze prijsvraag moeten, vóór het einde van September des jaars 1836, aan den Secretaris der Akademie *erachtorij* toegezonden worden.

ENGELAND. — Eene nieuwe wijze van plaatdrukken, waarvan reeds vroeger in dit Dagblad melding is gemaakt, dreigt de gevaarlijke mededingster te worden der Lithographie, namelijk het drukken met zinkplaten, waarvan thans te *Londen* door de HH. CHAPMAN & C°. eene Drukkerij is opgerigt. De afdrukken, met zinkplaten vervaardigd, hebben dezelfde zuiverheid en kracht als de beste gelithographieerde platen, en de vervaardiging zijn zoowel voor den teekenaar als voor den drukker veel gemakkelijker te behandelen. In dezelfde inrigting van de HH. CHAPMAN wordt ook eene soort van teekenpapier vervaardigd, *transfer paper* genaamd, waarvan hetgeen men er op geteekend heeft op eene plaat kan worden overgebragt, welke alsdan 6 of 7000 afdrukken kan leveren.

FRANKRIJK. — De Akademie der Fraaije Kunsten (Klasse van het Fransche Instituut) heeft, in plaats van den overleden Schilder [illegible] verkozen den Schilder ABEL DE PUJOL.

BELGIË. — De Heer SERRURE te *Gend* heeft, uit het Vlaamsch in het Fransch vertaald, uitgegeven een tooneelstuk *le fils d'Emmelé*; *ou le Roi de Sicile*, en bewerkt, dat dit stuk, uit de eerste helft der 14de eeuw, in de nieuwe letterkunde, het oudste voorbeeld is van een vaderlandsch tooneelstuk.

NEDERLANDEN. — De zeer belangrijke en in hare soort zeer rijke Bibliotheek van wijlen onzen beroemden Staatsman G. K. Graaf VAN HOGENDORP, zal op den 24 dezer en volgende dagen, door den Boekhandelaar IMMERZEEL, in den Schutters Doelen te *Amsterdam*, publiek verkocht worden.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 5den Augustus*.

TARWE. — Prijshoudend, handel aan gebruikers. 132 lb. pulke witbonte Pools. *f* 230; - 132 ordinaire dito dito *f* 220; - 128 geringe O. niet mooi *f* 145.

ROGGE. — Mede als voren; 123 lb. Rhijn *f* 140 bij partij; - 116 Pruisz. *f* 138; 140.

GARST. — Prijshoudend: 109 lb. N. Oldamm. winter *f* 120; - 106 Pommers. *f* 99.

HAVER. — Mede prijshoudend: 79 lb. zwarte Deens *f* 72; - 72 Gron. Veen *f* 72.

BOEKWYT. — Stil.

Beurprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, den 7den Augustus

	laagste koers.	hoogste koers.	Koers 4 en h. m.
NEDERLAND. pCt.			
Werk. Schuld 2½	54 1/16	54 5/16	54 1/16
dito dito 5	101 11/16	101 13/16	101 11/16
Uitgestel. dito			
Kasbill. dito	24 5/16	24 7/16	24 3/16
Amort. Synd. 4½	93 1/2	93 5/8	93 1/2
Dito dito 3½	78 1/2	78 3/4	78 5/8
Schatkistbill. 4			
Hand. Maats. A. 5	108 3/8		
Nieuwe Dito. 4½			
FRANKRIJK.			
Ins. Grootb. 3	78 1/4		
ENGELAND.			
Dito p. 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Per. R. E. Amst. 5	36 1/2	36 5/8	36 5/8
Dito f 1000. 3	23 3/8	23 5/8	23 1/2
Fransche Uitg.	15 1/2	15 5/8	15 1/2
Cert. E. Leid. 5	33 7/8	34 1/4	33 7/8
Inlandsche Uitg.			
PORTUGAL.			
Obl. te Lond. 5			
Dito dito 3	58 1/2		
NAPELS.			
Certific. *L&B.* 5			
Dito *Falc.&C.* 5			
Leen. Lond. *B.* 5	99 3/4	99 7/8	
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798 5	104		

	laagste koers.	hoogste koers.	Koers 4 en h. m.
Dito 18de 5	103 1/2	103 3/4	103 1/2
Cert. dito 18de 5	99 3/4		
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5			
Ins. in Assig. 6	68 15/16	69 1/8	69
Certific. dito. 6	69 3/4		
POLEN.			
Aand. L. fl. 300			
PRUISSEN.			
Dito Alg. R. 50	104 1/4	105	105
Neg. L. 1830. 4			
OOSTENRIJK.			
Aand. L. f 100.			
Dito dito 250. 4			
Metalliek. . . . 5	99 1/4	99 3/8	99 3/8
Dito L. gen. . . 5			
Dito. 2½			
Obl. *Goll&C.* 5			
Dito. 4			
Cert Stadsb. 2½			
Ween. B. act. 3			
N. Ween. Aand.			
DENEMARKEN.			
Leen. te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotsch.* 5	85 1/4	85 3/8	85 1/4
Russ. Fr. Aand. 500 Fr. f			

*** Ondertrouwd:

J. N. SMITS

EN

C. P. M. VAN DAM.

Oudenbosch, den 12. Augustus 1835.

*** Alle degenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd mogen zijn aan wijlen ADRIANUS LAANE, in leven Koopman, gewoond hebbende te Steenbergen en alaar onlangs overleden, worden verzocht daarvan binnen *vier weken*, na dato dezes, aangifte te doen aan deszelfs Zoon JOHANNES LAANE, Koopman te Steenbergen.

Steenbergen, den 4. Augustus 1835.

Te Breda is uit de Hand te Koop:

Een TOUWSLAGERS-AFFAIRE, voor eenen civielen prijs, met de benoodigde GEREEDSCHAPPEN, zoo voor de zwaarste Schippers-touwen als andere te maken; - te bevragen met *franko*-brieven bij PETRONELLA VAN WIJCK, op den Haagdijk, te Breda.

*** A. VAN DE WERK, Notaris, residerende te Zevenbergen, zal, op Dingsdag den 18den Augustus 1835, ten verzoeke van de Erfgenamen van wijlen den Wel-Edelen Heer J. C. MARIS, op de Boerboeve *Dijkzigt*, in den Polder den Ruigenhil, onder de gemeente Willemstad, publiek, op dag, Verkoopen:

14 stuks grootendeels jonge en extra schoone PAARDEN.
13 » tweejarige en drejarige OSSEN.
10 » tweejarige VAARSEN en HOKKELINGEN.
5 Wagens, 1 Kar, 3 Ploegen, 4 Eggen, 2 Hofblokken, 2 Aardkarren, 1 Moldord, 1 Spijker-Eg, 3 Sleden, 1 Wind-Molen en verdere Bouwgereedschappen.

's morgens om 9 uren te beginnen.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE.

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

Augustus 1835.

Van *Middelburg.*			Van *Rotterdam.*		
Dingsdag den 18, 's morg.	6½	uur	Maandag den 17, 's morg.	10	uur
Vrijdag » 21, »	9½	»	Woensdag » 19, »	12	»
Zondag » 23, »	10½	»	Zaterdag » 22, »	3	»

*** Door de Boekhandelaars F. P. STERK te Breda en L. VAN BAKKENES te Amsterdam, is thans uitgegeven en algemeen in Commissie verzonden:

HERINNERINGEN, INDRUKKEN, GEDACHTEN en TAFEREELEN, opgedaan gedurende eene reize naar het Oosten, (Jerusalem) 1831—1833, of AANTEEKENINGEN van een Reiziger, door ALPHONSE DE LAMARTINE, Lid der Fransche Akademie,

1ste Deel, Prijs . . . . . f 2,90.

Met nog 3 Deelen, die spoedig zullen volgen, zal dit Allerbelangrijkst Werk van den onvergelijkelijken LAMARTINE komplect zijn.

*** Bij JOH. NOMAN & ZOON, Boekhandelaars te Zalt-Bommel, is op heden van de pers gekomen en alom verzonden:

I. MEVR. A. B. VAN MEERTEN, geb. SCHULTENOOR, *Proeve van een Handboek voor jonge lieden*, tot godsdienstig bestuur van iederen dag van het jaar, volgens eene daarbij gegevene bijbelspreuk, derde deel, of Julij, Augustus en September, met gegraveerden titel en vignet, waarvan de prijs bij inteekening is . . . . . f 1,80.

Aangemoedigd door den bijval, dien dit voortreffelijk Zedelijk Huisboek te beurt heeft mogen vallen, zoo hebben de Uitgevers gaarne willen voldoen, aan het algemeen verlangen, om de inteekening nog eenigen tijd open te laten. — Ten einde uitgaaf van het 4de deel zal deze inteekening nog open blijven. — Het vierde deel, of October, November en December is ter pers; en hiermede zal dit voortreffelijk Handboek komplect zijn.

II. BULWER ENGELAND en de ENGELSCHEN. Uit het Engelsch door D. G. BRANDT MAAS, met portretten van den Hertog *van Wellington* en Lord *Grey*. 1ste deel in gr. 8° f 3,60.

Spoedig volgt het 2de en laatste deel.

III. A. SALLE, het Staatkundig Leven van den Maarschalk Soult, vrij uit het fransch vertaald door J. M. A. E. VAN SWIETEN, met het portret van *Soult*, in één deel komplect, in gr. 8°. . . . . f 2,40.

IV. LOTTIN DE LAVAL, MARIA DE MEDICIS, eene geschiedenis uit het tijdvak der regering van Lodewijk XIII, uit onuitgegevene Handschriften, van den Kardinaal de Richelieu, 1610—1642, naar het fransch, met gegraveerden titel en vignet, 1ste deel, in gr. 8°. . . . . f 2,40.

In 3 deelen zal dit hoogst belangrijk werk compleet zijn; de twee laatste deelen volgen zeer spoedig.

V. LAPLACE, *Reis rondom de Wereld*, door de Zeeën van Indie en China, uitgevoerd met Zijner Majesteits Korvet van Oorlog *La Favorite*, gedurende de jaren 1830, 1831 en 1832, met kaarten en platen, derde deel, in gr. 8°. . . . . f 5,60.

Bovengenomnden debiteren met veel succes:

VI. BRIEVEN OVER DE ZEDEN EN STAATKUNDE DER VERENIGDE STATEN VAN *NOORD-AMERIKA*, door ACHILLES MURAT, Burger der Vereenigde Staten, voorheen Kroonprins der beide Sicilien, uit het fransch vertaald en met eene Voorrede van Dr G. BRANDT MAAS te Gouda, in 2 deelen komplect; met gegraveerde titels en vignetten, in gr. 8°. . . . f 4,40.

*** Bij den Boekhandelaar W. J. THIEME, te Zutphen, zal onder den titel van LESSEN IN DE KRIJGSKUNDE EN MILITAIRE GESCHIEDENIS, eene vertaling in het licht verschijnen van den *Cours d'art et d'histoire militaires, à l'usage de MM. les Officiers et élèves de l'école royale de Cavalerie à Saumur* par H. C. JACQUINOT DE PRESLE, *Capitaine d'Etat Major, Chev. de l'ordre de St. Louis, et de la légion d'honneur, Professeur d'art militaire à cette école*, bewerkt door L. VERHASSELT, 1ste Luitenant bij de Artillerie.

Dit werk, hetwelk ten volledigst strekt voor het onderwijs van bovengenoemde wetenschappen, in eene school, door den beroemden krijgskundigen schrijver, Generaal-Baron DE LA ROCHE AYMON, het militaire Vatikaan wordt genoemd, behandelt in twee deelen de volgende onderwerpen: I. Over de zamenstelling der krijgsmagt en militaire inrigtingen, — de recrutering, — de bevordering, — de krijgstucht, — de krijgskunde en haren voortgang, — taktiek der infanterie, — der artillerie, — der kavalerie, — de militaire verkenningen, — de kaarten, gidsen, verspieders en overloopers, — van de zamenstelling der legers te velde, — marschen en veldslagen; en II. Over de detachementen in het algemeen en de regelen tot het aanvoeren derzelve, — de voorpostendienst, — de gevechten, — de hinderlagen, verrassingen en partijgangers, — het verkennen van den vijand, — de kantonnementen, — de convooyen, — de contributien.

Dit werk, hetwelk met de inteekening van HH. KK. HH. den Prins *van Oranje*, Veldmaarschalk, den Erfprins *van Oranje* en Z. K. H. den Prins *Alexander*, zoo mede van vele HH. Generaals en verdere Hoofd-Officieren is vereerd geworden, zal met eene netta letter gedrukt, in twee deelen, met drie steendrukplaten, in het licht verschijnen. Prijs f 5,60.

Een breedvoerig Prospectus is bij de verdedigende Boekhandelaren in het Rijk verkrijgbaar.

Berigt aan Genees- en Heelkundigen,

VAN DE GOEDKOOPE UITGAVE VAN HET

MAGAZIJN DER ONTLEEDKUNDE

zijn thans de *vier* eerste Afleveringen aan de Inteekenaren bezorgd, terwijl de inteekening op de volgende afleveringen, in afwachting van Prospectus, geopend blijft.

Aangemoedigd door den bijval, die deze onderneming is te beurt gevallen, heeft de Uitgever besloten tot eene goedkoope uitgave van eene

VOLLEDIGE VERZAMELING VAN AFBEELDINGEN UIT DEN GEHEELEN OMVANG DER THEORETISCHE EN PRAKTISCHE

VERLOSKUNDE,

naar 't Fransch van MAYGRIER, en 't Hoogduitsch van VON SIEBOLD, door Dr. GALAMA; één deel met ± 100 platen; waarvan 't Prospectus van heden af in alle Boekwinkels *gratis* te bekomen is.

De Fransche Uitgave kost 100 *fr. De Brusselsche* 50 *fr. Deze* ± ± f 10-00.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.